

10 vragen voor een echt *veiligheidsgesprek*

De meeste toolboxmeetings gaan over regels. Dit gesprek gaat over wat mensen écht doen — en waarom. Deze vragen zijn niet bedoeld om af te vinken, maar om iets boven tafel te krijgen dat anders onbesproken blijft.

TERUG NAAR DE VORIGE KEER

- 01 Wat is er sinds de vorige keer bijna misgegaan, maar goed afgelopen?
- 02 Waar hebben we vorige keer iets over afgesproken — en is dat ook echt gebeurd?

DURVEN

- 06 Wanneer heb je hier iets níét gezegd terwijl je het wel dacht? Wat hield je tegen?
- 07 Als jij nu het werk stillegt — wat gebeurt er dan met jou?

HET ECHTE WERK

- 03 Waar wijkt hoe we het écht doen af van hoe het op papier staat?
- 04 Welke regel omzeilt iedereen wel eens — en wat is daarvoor de reden?
- 05 Wat kost ons tijd, waardoor we geneigd zijn te versnellen?

ONDERLING

- 08 Wanneer hielp iemand jou voor het laatst om veilig te blijven werken?
- 09 Wat zou een nieuwe collega hier vandaag níét doorhebben?

10 Welke éne actie spreken we vandaag af?

| Eén actie. Eén naam. Eén datum.
Drie acties betekent in de praktijk
nul.

Waarom juist *deze* tien

Elke vraag doet iets specifiek. Wie de reden erachter kent, kan beter doorvragen — en merkt eerder wanneer een antwoord het echte antwoord nog niet is.

Kies er drie

Niet tien. De kaart is een menu, geen vragenlijst.

Houd de volgorde aan

De vragen bouwen op. Vraag 7 werkt alleen ná de eerste zes.

Laat de stilte vallen

Het antwoord komt meestal ná de ongemakkelijke pauze.

Sluit altijd af met 10

Zonder actie is dit een praatgroep.

01 Wat ging er bijna mis?

Bijna-ongevallen zijn gratis informatie die zelden boven tafel komt. “Goed afgelopen” haalt de schuldvrage eruit: je vraagt niet naar een fout, je vraagt naar geluk. Dat is veiliger om toe te geven.

02 Is de afspraak nagekomen?

Toetst of deze meeting ergens toe leidt. Zo niet, dan weet je meteen waarom mensen afhaken — en dat is zelf een veiligheidsprobleem.

03 Papier versus praktijk

De belangrijkste vraag op de kaart. Elke werkplek kent een kloof tussen procedure en praktijk, en juist in die kloof ontstaan ongevallen. De formulering geeft toestemming: het is een constatering, geen bekentenis.

04 Welke regel wordt omzeild?

“Wat is de reden” is hier bewust gekozen boven “waarom doe je dat” — dat laatste is een verwijt. Mensen omzeilen regels meestal om het werk gedáán te krijgen, niet uit onwil. Die reden wil je horen.

05 Wat kost tijd?

Tijdsdruk is de meest onderschatte factor in veiligheid. Deze vraag maakt hem bespreekbaar zonder dat iemand hoeft te zeggen: ik werk onveilig.

06 Wat zei je niet?

Psychologische veiligheid in zijn zuiverste vorm. Vraag niet óf mensen zich veilig voelen — dat levert sociaal wenselijke antwoorden op. Vraag naar een concreet moment waarop ze zwegen.

07 Wat als jij stillegt?

De lakmoesproef. Iedereen zégt dat je het werk mag stilleggen. Deze vraag test of mensen dat ook geloven. Let op het lachje, de stilte, de blik richting de voorman — dat is het echte antwoord.

08 Wie hielp jou het laatst?

Vraagt naar een concreet moment, niet naar een principe — en dat maakt het verschil. “Let er iemand op jou?” levert een schouderophalen op; de vraag naar de laatste keer dwingt tot een voorbeeld. Komt er niets, dan is dát het antwoord. Let ook op wie er nooit genoemd wordt: de nieuwe, de inhuurkracht, de eenling.

09 De blik van een nieuwe collega

Een slimme omweg. Wie de eigen werkplek niet meer kritisch kan bekijken, kan dat vaak wél door de ogen van een buitenstaander. Levert doorgaans de scherpste antwoorden op.

10 Welke éne actie?

Let op het woord één. Drie acties betekent in de praktijk nul acties. Wie de vraag openlaat, krijgt een lijstje dat niemand oppakt. Noteer de actie, de naam en de datum — dat is precies wat je de volgende keer bij vraag 2 weer op tafel legt. Zo wordt de kaart een cyclus in plaats van een gesprek.

TWEE DINGEN OM TE WETEN

De volgorde is de methode

Begin nooit bij vraag 6 of 7. Die zijn te spannend om koud te stellen; je krijgt stilte of een schouderophalen. Pas nadat mensen hebben gemerkt dat er niets ergs gebeurt met hun antwoorden, is er ruimte voor de echt lastige vragen. De opbouw van de kaart is dus geen ordening, maar een methode.

Reageer nooit verdedigend op een antwoord. Wie op vraag 3 hoort dat een procedure onwerkbaar is en meteen uitlegt waarom die procedure er tóch is, heeft het gesprek gesloten — en de volgende keer komt er niets meer. Noteren, doorvragen, en pas bij vraag 10 kijken wat je ermee doet.